

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 5508

Series : Sec. April/2021

Roll No.

SET : D

संस्कृत

भाग - II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 10 हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: -

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।

(बहुविकल्पीय उत्तरात्मक प्रश्नाः)

1. (i) अस्मद् - शब्दस्य प्र० वि० बहुवचने किं रूपम् ?

1

(क) अहम्

(ख) आवाम्

(ग) यूयम्

(घ) वयम्

5508/(Set : D)/ II

P. T. O.

- (ii) छात्र शब्दस्य द्वितीया वि० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) छात्रम् (ख) छात्रौ
(ग) छात्रेण (घ) छात्रान्
- (iii) बालिका शब्दस्य तृतीया वि० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) बालिका (ख) बालिकाम्
(ग) बालिकया (घ) बालिकाभिः
2. (i) नी - लट्लकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) नयति (ख) अनयत्
(ग) नयन्ति (घ) नेष्यति
- (ii) चल् - लोटकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) नयतु (ख) अचलत्
(ग) अचलम् (घ) चलतु
- (iii) खाद् - लङ्लकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) अखादत् (ख) अखादत
(ग) अखादम् (घ) अखादाम

3. (i) 'सर्वतः' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
 (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
 (ग) तृतीया (घ) चतुर्थी
- (ii) 'अलम्' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
 (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
 (ग) तृतीया (घ) पंचमी
- (iii) 'नमः' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
 (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
 (ग) तृतीया (घ) चतुर्थी
4. अव्ययपदेन रिक्तस्थानं पूरयत -
- (क) पर्यावरणसंरक्षणम् प्रकृतेः आराधना। (एव/च) 1
 (ख) समयस्य सदुपयोगः करणीयः। (कदा/सदा) 1
5. (i) 'कृटिलम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
 (क) वक्रम् (ख) सरलम्
 (ग) कठिनम् (घ) बक्रम्
- (ii) 'तनुः' पदस्य किं पर्यायपदम् ? 1
 (क) शरीरम् (ख) शरिरः
 (ग) शरीराम् (घ) देहा

6. (i) 'दानवाय' पदस्य विलोमपदं चिनुत - 1
- (क) मानवाय (ख) मनुवाय
(ग) मोहनाय (घ) दानवे
- (ii) 'दुष्करम्' पदस्य विलोमपदं चिनुत ? 1
- (क) सुखकरम् (ख) सोकरम्
(ग) शुभकरं (घ) सुकरम्
7. (i) पिष् + क्त + टाप् संयोगे किं रूपम् ? 1
- (क) पिष्ठाः (ख) पिष्ठी
(ग) पिष्टम् (घ) पिष्ट
- (ii) 'प्रकृतिः' अत्र कः प्रत्ययः ? 1
- (क) क्तिन् (ख) तिस्र्
(ग) क्तिन् (घ) तिन्
- (iii) '40' स्थाने किं संख्यावाचीपदम् ? 1
- (क) चतुर्दश (ख) चत्वारः
(ग) चतुरः (घ) चत्वारिंशत्

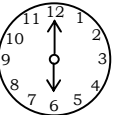
(5)

5508/(Set : D)

- (iv) 'पंचदश' पदे का गणना ? 1
- (क) 15 (ख) 05
(ग) 25 (घ) 50
- (v) 'न + अस्ति' अत्र किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) नास्ति (ख) नस्ति
(ग) नास्तिक (घ) नास्ती
- (vi) 'प्रकृतिरेव' पदे सन्धिनाम किम् ? 1
- (क) विसर्ग (ख) दीर्घ
(ग) गुण (घ) स्वर
- (vii) 'प्रकृतिरेव' अत्र सन्धिच्छेदपदं किम् ? 1
- (क) प्राकृतिः + एव (ख) प्रकृतिः + एव
(ग) प्रकृतिः + इव (घ) प्रकृतिः + इव
- (viii) 'नवा मालिका' अत्र किं समस्तपदम् ? 1
- (क) नवमालिका (ख) नमालिका
(ग) नवमल्लिका (घ) नवमालीक
- (ix) 'उद्यमेन समः' अत्र किं नाम समासः ? 1
- (क) तत्पुरुषः (ख) कर्मधारय
(ग) द्विगुः (घ) द्वन्द्वः

- (x) 'प्रतिगृहम्' इति पदे किं विग्रहपदम् ? 1
- (क) गृह-2 प्रति (ख) प्रति-2 गृहम्
- (ग) प्रतिगृह (घ) गृहं गृहं प्रति
- (xi) 'सुकरम्' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) सुक (ख) रम्
- (ग) सुकर (घ) सु
- (xii) 'दुर्वहम्' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) दूर् (ख) दूरा
- (ग) दूरम् (घ) दुर
- (xiii) 'दुर्बलं वृषभम्' अत्र किं पदं विशेष्यपदम् ? 1
- (क) दुर्बलम् (ख) वृषभम्
- (ग) दुर् (घ) बृभम्

8. घटिकां दृष्ट्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

- (i) छात्रः वादने गृहम् आगच्छति। (पंच/त्रि) 1
- (ii) बालकः प्रातः वादने भ्रमति। (पंच/षड्) 1

(7)

5508/(Set : D)

(रचनात्मकं कार्यम्)

9. पत्रं पठित्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

सेवायाम्,

प्रधानाचार्य महोदय;

रा. व. मा. वि.

क, ख, ग।

श्रीमन्तः !

सविनयं(i)..... अस्ति। मम भगिन्याः(ii)..... 15/3/2021 दिनांक सुनिश्चितम्
.....(iii).....। अतोहि अहं(iv)..... आगन्तुम् असमर्थः(v).....। कृपया दिनद्वयस्य
अवकाशं दत्त्वा कृतार्थं कुर्वन्तु भवन्तः माम्।

भवदीयः

आज्ञाकारी शिष्यः

रामदेवः

कक्षा - दशम

अनु० - पंच

मञ्जूषा

अस्ति, अस्मि, विद्यालयम्, निवेदनम्, विवाहः।

10. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

वाक्यानि :

- (क) चित्रमिदं क्रीडाक्षेत्रस्य।
 (ख) क्रीडाक्षेत्रं अस्ति।
 (ग) पादकन्दुकेन क्रीडन्ति।
 (घ) रज्ज्वा क्रीडति।
 (ङ) महिला पुरुषौ वार्ता।

मञ्जूषा

कुरुतः, छात्रा, बालकाः, सुन्दरम्, अस्ति।